De Chineesche fluit

Hans Bethge

Vertaald door: Hélène Swarth

bron
Hans Bethge, *De Chineesche fluit* (vert. Hélène Swarth). Meulenhoff, Amsterdam z.j. [1921]

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/beth007chin01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

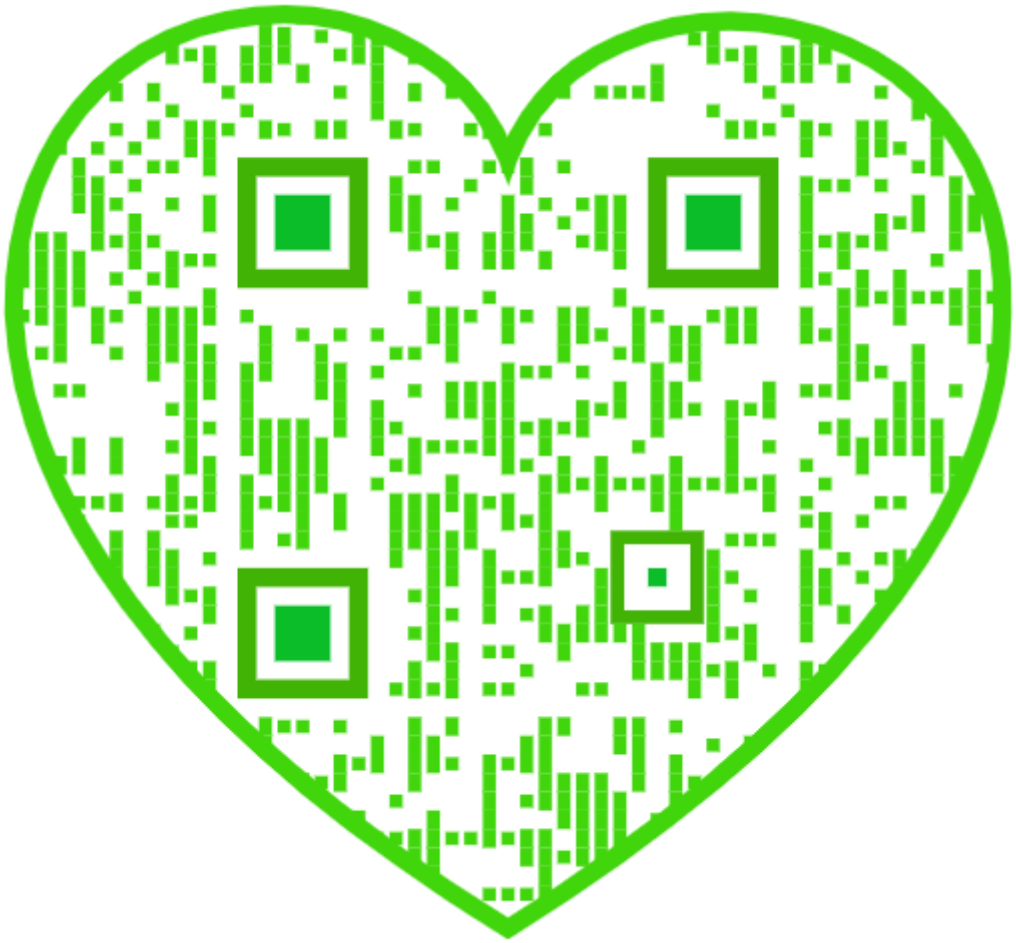

Vereenzaamd.
Uit de Schi-King.[aant.]

Hij is van de uitgelezenen de sterkste,
Hij is de dapperste van alle krijgers,
De welbeminde, wien mijn hart behoort!

Trotsch draagt de lans hij, hoog te paard gezeten,
In 's konings voorhoede! Ach! wee mij! 'k verloor hem!
Ver moest hij heen naar 't Oosten in den strijd.

Ik laat mijn haren achtloos nederhangen,
't Is mij geen vreugde meer, ze te verzorgen,
Ik geef ze droef het spel der winden prijs.

Ik heb veel zijden geborduurde linten,
Veel bloeme-essensen en veel edelsteenen, -
Doch mij te tooien voel ik nooit meer lust!

Want hij ging heen! Ach! hoe de gouden zonne
Mij pijn doet met de purperroode wolken,
Die zoo vol glans aan 't blauw der heemlen staan!

Ik wilde liever dat een wilde regen
Uit grijze luchten nederruischte, wijl ik
Geheel verzink in diepe doffe smart.

Wel weet ik waar 'k de wonderbloem zou vinden,
Die geeft den balsem van het zoet vergeten, -
Zij bloeit ten noorden, ver niet van ons huis.

Maar ach! mijn handen zullen haar niet plukken,
Want nimmer wil ik, nimmermeer vergeten,
Hoe wild ook wanhoop raast door mijn gemoed.

Ik heb de wanhoop lief, die mij zal dooden,
Want zij verbindt mij met den stralend schoonen,
Den welbeminde, wien mijn hart behoort.

Wraak.
Uit de Schi-King.

- ‘Wee!’ zuchtte zij, ‘hoort gij den haan, die roept?’

- ‘Neen,’ sprak hij, ‘neen, de nacht is zwart en diep,
Dat was 't gekraai niet van den haan, geliefde...’

- ‘Rijs òp, ik smeek 't u, schuif den voorhang open
En vraag het aan den hemel, zoete vriend!’

Wild sprong hij op: - ‘Wee ons! De morgenster
Rijst bleek alreê aan 't rozerood verschiet...!’

- ‘Het morgenrood al -,’ fluisterde zij bang,
‘Nu moet gij heen! Hoe zal ik dat verdragen?
Lief, eer gij heengaat, wreek u op dat ondier,
Dat onmeedoogend van elkaar ons rijt!

Lief, neem uw boog en schiet uw zeekren pijl
Den haan in 't hart!’

Klacht van een meisje.
Uit de Schi-King.

Mijn vriend, ik smeek het u, kom niet door ons gehucht,
Beklim den wilg niet, die gedijt onder mijn handen.
Ik mag u toch mijn hart niet geven, liefste vriend.
Ik moet mij buigen onder de ouderlijke macht.
O 'k voel een zoeten drang, door u geliefd te wezen,
Maar de vermaning, de verwijten van mijn ouders
Moet ik mij voegen, vriend, in kinderlijk ontzag.

Mijn vriend, ik smeek het u, beklim het muurtje niet,
Dat onzen tuin omringt! Breek niet het jong gebladert
Van 't moerbeiboompje, door mijn handen eens geplant!
Ik mag u toch mijn hart niet geven! 'k Moet den wensch
Der oudre broedren volgen. Voor hun strengen wil,
Die mij rampzalig maakt, moet ik in deemoed zwichten.

Mijn vriend, ik smeek het u, sluip niet door't hek, bij nacht,
Ontwortel niet mijn lieven jongen sandelboom!
Ik mag u toch mijn hart niet geven, wee, wee mij!
De lastertongen van de menschen zijn gemeen.
Hoe zalig, zoete vriend, door u geliefd te zijn!
Maar nijd'ge menschetongen vrees ik als den dood.
Mijn vriend, ik smeek het u, vergeet mij, arme maagd.

Het menschenlot.
Khong-Fu-Tse (Konfucius).

Den gloed des zomers volgt de najaarskoelte,
Straks blankt de sneeuw waar 't lentebloembed praalt.
De zon verheft zich rozig in den morgen
En rozig is haar beeld ook wen zij daalt.

De beken vloeien in de zee. De tijden
Vernieuwen zich. Met ieder dagbegin
Glanst nieuw het zonnelicht en onophoudlijk
Drijft nieuw het water de oude stroomen in.

De mensch leeft éens maar - nimmer keert hij weder.
't Bestaan op aarde is adem, die vervloeit.
De slotsom van zijn leven is een arme
Vervallen grafterp, waar wat onkruid groeit.

Herfst.
Keizer-Wu-Ty.

De herfstwind loeit, de witte wolken jagen
Om strijd met grijze wilde ganzenvluchten.
Vergeelde blaadren tuimlen door de lucht.

De lotosbloemen zijn verwelkt, de rozen
Staan zonder geur. Mij martelt de herinn'ring
Aan éene, die ik niet vergeten kan.

Ik moet haar weerzien! Vlug bind ik de boot los
Om d' andren oever ijlings te bereiken,
Gezegende oever, waar de liefste woont.

De stroom is wild, als zijde ruischt het water
En zwelt en krult, door wilden wind gedreven.
Trots al mijn moeite kom ik verder niet.

'k Hef áan een lied om moed mij in te zingen,
Doch wee! mijn onmacht blijft dezelfde en treurig,
In smart kwijnt weg mijn blij begonnen lied.

O liefdegloed, die mij vervult! gij dringt wel
Tot aan de liefste, ik echter kan niet volgen.
Ik voel mijn herfst, mijn kracht begeeft me alreê.

De herfst des levens huivert door mijn dagen
En droef en peinzend tuur ik in den stroom neer, -
't Beeld van een grijzaard ziet mij bevende aan.

De echtgenoote.
Mei Scheng.

Aan d' oever breidt zich uit een helgroen grasveld
En jonge wilgen buigen naar den stroom.
Wijd open gaat een venster en in stralend
Gewaad verschijnt een schoone vrouw en tuurt
In 't klare water met een diepen zucht.
Haar wangen gloeien rozerood, sneeuwwit
Glanzen haar armen uit de zijden mouwen.
Ja, heerlijk is zij! Vroeger jubelde
Het volk haar toe, als zangeres erlangde
Zij eens de liefde van de gansche wereld.
Nu is zij de echtgenoote van een rijkaard
En treurt zij, wijl zij niet meer zingen mag.

Wie heeft een kleinood moet het goed bewaken.
Heer echtgenoot, uw kleinood heeft twee voeten:
Pas óp dat u het kleinood niet ontvlucht!

De schoone.
Zwervende Zanger.[aant.]

Gij zijt gelijk een tooveres! De schreden
Die uwe slanke leden doen ontroeren.
De moerbeiboom omarmt u met zijn loof.

Plukt gij u bloemen, in het veld, zoo vliegen
Ze u in de handen. Glijdt uw mouw naar achter,
Zoo zie 'k een arm, die hemelsch mij verrukt.

Twee gouden ringen sluiten om uw enkels.
Blauwe edelsteenen pralen in uw gordel,
Een kleine gouden vogel tooit uw haar.

Uw slanken hals, die gladder is dan jade,
Omblankt een snoer van echte groote paarlen,
Gesloten door een bloedkoralen spang.

Wanneer de wind komt in uw kleedren spelen,
Zoo zwellen uw gewaden als de wolken,
Waarin de goden door den hemel gaan.

Ziet gij mij aan, zoo gloei ik als de helle
En roert mij de adem van uw roode lippen,
Zoo adem ik den geur der bloeme Lan.

Als voor de poort een ruiter u bejegent
Stuit hij de vaart van 't paard met wilde hoeven;
Hem is 't of hij een heerlijk droombeeld zag.

Wanneer u ziet een hongrende aan den straatrand,
Zoo blikt hij op en laat den maaltijd rusten
En schouwt u aan en voelt geen honger meer.

De gemaal wapent zich voor den strijd.
Onbekende Dichter.

Rijs óp, mijn vrouw, en steek uw lange naald in
De purperroode zijde van uw handwerk,
Sleep áan mijn zware wapens, reik ze mij.

Met eigen handen overkruis mijn heupen
Met beide lange zwaarden, zoo dat rijzen
Boven mijn schouders de gevesten hoog.

Terwijl met trots ik op mijn lans geleund sta,
Die lachend met de speerpunt van metaal,
Den vijand vreeselijke wonden slaat,

Zie ik ontroerd u voor mij nederknielen!
Vrouw, aan mijn gordel hang den slanken boog.
Dra zullen duizend pijlen hem ontsuizen

En in de lucht hun schoone baan beschrijven
Om, woede-sissend, fel zich in te boren
In 's vijands bloedend opgereten vleesch.

Nu echter sidder! - Sidder en vlucht heen!
Dit is de vreeselijke blik waarmee ik
Mijn vijand zal doorvlijmen in den strijd!

De eenzame.
Wang-Seng-Yu.

Aan donkerblauwen hemel staat de maan.
Ik heb mijn nachtlamp droomende uitgebluscht, -
Zwaar van gedachten is mijn eenzaam hart.

Ik ween en ween, o lief! mijn arme tranen
Vloeien zoo heet en bitter van mijn wangen,
Wijl gij zoo ver zijt van mijn groot verlangen,
Wijl gij het nimmer, nimmer zult begrijpen
Hoe droef 't mij is wen ik bij u niet ben.

Een jonge dichter denkt aan de geliefde.
Sao-Han.

De maan rijst op als een verliefde droomer
Om uit te rusten in het nachteblauw.

Een fijne windvleug kust den blanken spiegel
Van 't water, dat melodisch zich beweegt.

't Klinkt zoet wanneer twee dingen zich vereenen,
Die om zich te vereenen zijn geschapen.

Ach! wat bestemd was om zich te vereenen
Vereent zich zelden op de donkere aarde.

De rat.
Sao-Han.

Rat in mijn hersens! wreed afgrijslijk wezen!
Knaag niet zoo stadig aan mijn jeugdig brein.
Boosaardig dier, vernietig mij niet gansch!

Drie jaren lang verdraag ik reeds de pijn.
Het foltren van uw tanden laat niet af,
Mijn bidden en mijn smeeken baten niet.

Ik wou wel vluchten! O wist ik een land,
Een zalig land, waar ik mijn huis opnieuw
Kon bouwen, zonder dat gij mij vervolgt!

Wist ik een land waar 'k wedervond den vrede,
Waar deze martling week mij uit de hersens,
Waar mijn geweten eindlijk rusten mocht!

In verwachting van den vriend.
Mong-Kao-Jen.[aant.]

De zon verzinkt al achter het gebergte.
In alle dalen laat zich de avond neder
Met koele schaduw, die vol laving is.

O zie! gelijk een zilverbootje zweeft
De maan, die óprijst boven donkre sparren.
Ik voel het waaien van een fijnen wind.

De beek zingt zoet melodisch door het donker
Van rust en slaap - De nijvre moede menschen
Gaan huiswaarts, vol verlangen naar den slaap.

De vogels rusten moe op groene takken,
't Woud sluimert in - En ik sta hier te wachten
Den vriend, die mij te komen heeft beloofd.

Ik smacht er naar, o vriend! aan uwe zijde
De schoonheid van deze' avond te genieten -
Waar blijft gij nu? Gij laat mij lang alleen.

'k Wacht met mijn luit en wandel op en neder,
Langs wegen, die van gras en bloemen zwellen -
O kom toch, kom nu, ongetrouwe vriend!

Het afscheid van den vriend.
Wang-Wei.

Ik steeg van 't paard en gaf hem d' afscheidsdronk.
Ik vroeg waarheen en ook waarom hij heenging.
Hij sprak bewogen, met omfloersde stem:
- ‘Mijn vriend, vijandig was 't geluk me op aard.
Waarheen ik ga? 'k Wil zwerven in de bergen
Ik zoek naar vrede voor mijn eenzaam hart.
'k Wil in den vreemde nimmer meer gaan dwalen.
Moe zijn mijn voeten, moe is ook mijn ziel.
Deze aardë is dezelfde overal
En eeuwig, eeuwig zijn de witte wolken.’

De jonge meisjes van voorheen.
Wang-Tschang-Liug.

In 't bloeiend boschje rusten jonge meisjes
En keuvlen zacht - 't zijn meisjes van voorheen.
- ‘Men zegt,’ zoo fluistren zij, ‘dat wij al oud zijn,
Dat onze haren sneeuwwit zijn geworden
En dat onze aangezichten niet meer zijn
Zoo zoet en stralend als de jonge maan.
Wat weten zij daarvan? Zij die zoo spreken
Doen het uit smaadlust. Kan men zelve zich
Dan zien? Vriendinnen, neen, niet in ons midden,
Neen, in den spiegel heerscht de booze winter,
Die witte sneeuw op onze haren strooit
En onze jonge trekken oud doet schijnen.
Alleen maar in den spiegel heerscht de winter.’

Het lied van den jammer der aarde.
Li-Tai-Po.

Reeds wenkt de wijn in goudenen bokalen,
Doch drinkt nog niet! Eerst zing ik u een lied.
Het lied van kommer zal luid lachend klinken
U in de ziel! Wanneer de kommer nadert,
Zoo sterft de vreugde, zwijgt het blij gezang.
Verlaten zijn de kaamren van mijn ziel.
Donker is het leven, is de dood.

Uw kelder bergt van wijn een gouden weelde,
Heer dezes huizes - ik bezit wat anders:
Hier deze ranke luit is mij een schat.
De luit slaan en de volle bekers leegen,
Dat zijn twee dingen, die te zamen hooren!
Een volle beker wijn ter rechter tijd
Is meer waard dan de rijkdom dezer aarde.
Donker is het leven, is de dood.

De hemel blauwt al-eeuwig en deze aarde
Zal lang nog vaststaan op haar oude voeten.
Gij echter, arme mensch, hoe lang leeft gij?
Geen honderd jaren moogt gij u verblijden
Met al het vooze speelgoed dezer aarde.
Slechts éen bezit is u verzekerd, mensch,

Dat is het graf, het grijnzend graf, uw einddoel.
Donker is het leven, is de dood.

Zie naar het dal! In 't maanlicht, op de graven,
Hurkt een gestalte, spokig wild en vreemd.
Een aap is 't. Hoort gij hoe zijn krijschend huilen
Ontwijdt den zoeten adem van den avond?
Nu drinkt den wijn. Nu is het tijd, gezellen!
Drinkt gouden wijn uit gouden beker blij!
Donker is het leven, is de dood.

Het porceleinen paviljoen.
Li-Tai-Po.

Midden in den kleinen vijver
Staat een paviljoen van grasgroen
En van melkwit porcelein.

Als een tijgerrug zoo welft zich,
Maanbeglansd, de brug van jade
Naar het groenwit paviljoen.

In het huisje zitten vrienden,
Fraai gekleed en drinken, praten -
Velen schrijven lenteverzen.

En hun zijden mouwen glijden
Achterwaarts, hun zijden mutsen
Zitten vroolijk in hun nek.

Op de stille kristallijnen
Oppervlakte van den vijver
Spiegelt alles wonderbaar.

De omgekeerde boog van 't brugje
Lijkt een halve maan. De vrienden,
Fraai gekleed, zij drinken, praten,

Alle staandë op hun hoofden,
In het paviljoen van grasgroen
En van melkwit porcelein.

De dans der goden.
Li-Tai-Po.

Ik nam mijn fluit van zuiver jade en zong,
Zong voor de menschen diep ontroerd mijn lied.
De menschen lachten, zij begrepen 't niet.

Daar hief ik smartvol naar den hemel op
Mijn fluit van jade en zong mijn eenzaam lied
De goden voor. En zie, de goden waren
Verblijd en dansten, in doorgloeide wolken,
Naar 't rythme van mijn eenzaam lied.

Nu zing ik ook mijn lied de menschen voor
Tot vreugde en nu begrijpen zij mij ook,
Speel ik het lied melodisch op mijn fluit,
Die is van jade.

Aan den oever.
Li-Tai-Po.

Jonge meisjes plukken lotosbloemen
Aan den oever. Tusschen groene boschjes,
Tusschen blaadren zitten ze en verzaamlen
Bloesems, bloemen op den schoot en roepen
Blij elkander plagerijen toe.

Gouden zon omwemelt de gestalten,
Spiegelt alle in 't blinkend water weder,
Haar gewaden, 't stralen van haar oogen
En de wind licht op haar zijden mouwen,
En verspreidt den geur van haar gewaden,
Zoet betoovrend, door de blauwe lucht.

Zie, hoe draven slanke schoone knapen
Langs den oever op hun moed'ge paarden.
Tusschen 't hangend treurloof van de wilgen
Draven ze aan. Het paard van d' éenen jonkman
Hinnikt luid en slaat op hol en ijlt dan
En vertrapt de in 't gras gevallen bloemen.

En het mooiste meisje zendt den ruiter
Lange blikken na van toorn en smart.
Doch haar trotsche houding is maar logen.
In het vonklen van haar reeënoogen
Klaagt de ontroering van haar maagdehart.

De drinker in de lente.
Li-Tai-Po.

Zoo 't leven meer dan niet is dan droom,
Waarom dan zorg en nood?
Ik drink den langen lieven dag,
Tot aan het avondrood.

En als ik niet meer drinken kan,
Wijl vol zijn keel en lijf,
Dan zwaai ik tot mijn deur en slaap
En droom voor tijdverdrijf.

Wat hoor ik bij ontwaken? - zang,
Een vogel in den boom.
Ik vraag hem of het lente al is,
Ik vraag het als in droom.

De vogel kwettert: ja, de lent'
Kwam zoetjes in den nacht.
Ik hoor het zielsbewogen aan.
De vogel zingt en lacht.

Ik vul mijn beker weer en leeg
Hem vroolijk weer terstond
En zing tot blank de maan weer blinkt
In 't zwarte hemelrond.

En als ik niet meer zingen kan
Wiegt weer me in slaap de wijn,
Wat geef ik om de lentepracht?
Laat mij maar dronken zijn.

De roode roos.
Li-Tai-Po.

Aan 't venster zat ik treurend, stil gebogen
Over een zijden kussen, dat 'k borduurde.
Daar stak mijn naald mij in den vingertop
En, drop bij drop, bevloeide 't roode bloed
De witte witte roos, die ik borduurde
En maakte er van een roode, roode roos.

Hoe dacht ik toen aan u, die zóo ver weg
In d'oorlog zijt! Ik peinsde hoe ook gij
Uw bloed vergiet - en warme tranen sprongen
Me uit de oogen en ik weende lang en droef.

Hei! hoorde ik plots geen paardehoefslag klinken?
Blij sprong ik op. - Hij is 't! Daar voelde ik dat
Het maar mijn hart was, dat zoo heftig sloeg.

En weder zat ik treurend te borduren,
Borduurde tranen in het zijden kussen,
Die flonkerden als wonderbare paarlen
Rondom die roode bloedigroode roos.

De trap in het maanlicht.
Li-Tai-Po.

Gebouwd van jade, rijst de hooge trap,
Bevocht van dauw, waarin de maan weerspiegelt.
Op alle treden blinkt de blanke glans.

De keizerin in slepende gewaden
Bestijgt de treden en de blanke dauw
Maakt d'eedlen zoom van 't kleed vonkelend nat.

Zij stijgt tot aan het paviljoen, waar blank
Het maanlicht wemelt. En verblind blijft ze op
Den drempel staan. Haar hand haalt zacht omlaag
Den kralen voorhang, ruischelend gelijk
Een waterval, doorsidderd van de zon.
Dan luistert lang de jonge keizerin
Naar 't ruischen en vol weemoed tuurt zij naar
De najaarsmaan, die door de kralen schijnt.
En lang, vol weemoed tuurt zij naar de maan.

Liefdedronken.
Li-Tai-Po.

In den paleistuin zweeft de zomerwind
Met zachten adem over lotosbloemen,
Op het terras, waar, weeldrig uitgestrekt,
In kleur'ge zijden kussens rust de koning.
Voor hem danst Si-Schy, vonklend als de sterren,
Schoon als de schoonheid zelve en zweeft en zweeft
En glimlacht, glimlacht, wonder om te aanschouwen,
Tot haar een zoet-begeerlijke vermoeidheid
Verloomt de leden en de heupen wiegen
Niet langer en de kleine voeten rusten, -
En smachtend leunt zij aan den jaderand
Den glinsterenden rand van 't konings-rustbed.

De mooie Si-Schi, smachtend leunt zij daar.

De lotosbloemen.
Li-Tai-Po.

In 't maanlicht vonklen duizend kleine golven.
Het klare groen van 't water lijkt wel zilver.
De golven schijnen tal van kleine visschen,
Die vlug den stroom af drijven naar de zee.

In 't lichte bootje voel ik me eenzaam glijden.
Zacht heen en weer bewegen zich mijn riemen.
De nacht, de stilte en de eenzaamheid vervullen
Mijn hart, mijn jeugdig hart met treurigheid.

Ik zie in 't maanlicht duizend lotosbloemen
Met reuzekelken, die als paarlen blinken,
Ik streel de bloemen met mijn bamboeriemen.
Zij ruischen teêr, als fluistrend van geluk.

Zij buigen zich en wenken, liefdedronken,
Zij fluistren zacht mijn arme ziel hun troost toe.
Ik tuur bezaligd naar de witte bloemen.
De stille weemoed, die mij nederdrukte,
Zinkt als een donkre schaduw van mij weg.

Lied op het water.
Li-Tai-Po.

Van ebbenhout is 't vlugge bootje
Waarin ik drijf, mijn fluit, van jade.
En de openingen zijn beslagen
Met ringen van het reinste goud.

En wijn! Gelijk het sap der planten
Mijn zijden kleed van vlekken zuivert,
Zoo reinigt van zijn donkre vlekken
De gouden wijn mijn dichterhart.

Een gouden kruik vol gouden wijn en
Een ranke boot op 't koele water
En vrouwengunst - 'k voel me opgenomen,
Verheerlijkt in den godenkring.

De geheimvolle fluit.
Li-Tai-Po.

Een zomeravond, toen de bloemen geurden
En alle blaadren aan de boomen, voerde
De wind mij 't lied toe van een verre fluit.
Toen sneed ik van den struik een wilgetak,
Mijn lied vloog, antwoord gevend, door den nacht.

Als de aarde sluimert hooren, na dien avond,
De vooglen een gesprek in vogeltaal.

In den vreemde.
Li-Tai-Po.

'k Lag sluimerloos in 't vreemde land, daar streelde
De witte glans der maan mijn legerstede.
Ik hief het hoofd - eerst meende ik dat het was
De rijp der morgenscheemring, die 'k zag blinken.
Toen echter wist ik, 't was de maan, de maan.
En 'k boog het aangezicht ter aarde heen
En zag van ver mijn eigen thuis mij wenken.

De visscher in de lente.
Li-Tai-Po.

De sneeuw werd opgezogen door de velden,
De pruimeboomen zijn al wit van bloesem,
De wilgen staan in gouden sluierkleed.

Als vloeiend zilver liggen blank de vijvers.
De vlinders met hun wazig gazen vleugels
Rusten op bloemen uit en drinken dauw.

De visscher in het bootje op 't kalme water
Werpt vroolijk uit het sterkgebreide net,
Dat plots verbreekt der waatren zilverspiegel.

De vrouw gedenkt hij aan wier zijde hij
Gerust heeft, als een zwaluw in het nestje
Bij zijn geliefd gevleugeld wijfje slaapt.

Hij denkt aan haar, vertrouwend op zijn vischnet,
Om zijn geliefde voedsel thuis te brengen,
Zooals de vogel aan zijn wijfje doet.

De drie gezellen.
Li-Tai-Po.

In 't bloeiend loofprieel zit ik alleen
En drink, verlangend naar een kameraad, -
Is geen nabij, die met mij drinken wil?

Daar komt de maan en groet mij als een vriend
En nog een derde duikt daar op: mijn schaduw!
Mijn schaduw en de maan! Bij God, twee stille
Gezellen - en geen droppel drinken zij!
Mijn schaduwbeeld beweegt zich zooals ik.
Bleek is de maan - Gezellen, 'k heet u welkom.
Nu laat ons zwelgen tot de lente bloeit.

Ik zing - en lachend luistert naar mijn lied
De maan, ik dans - en vroolijk danst mijn schaduw.
Hallo, gezellen! Welk een drinkgelag!
O blijft mij trouw, tenminste tot zoo lang
Als heldre zin mijn woorden nog bezielt.
Doch als de roes mijn slapen heet doorwoelt
Vaarwel dan, vriendschap! Vrienden, dan vaarwel!
Wij scheiden in den vroegen morgenschemer,
Maar niet voor lang - Ja, morgenavond vieren
Wij feest weer samen - willen wij, gezellen?

De eeuwige letters.
Li-Tai-Po.

Terwijl ik dicht mijn verzen, tuur ik droomend
Van uit mijn venster naar het wieglend deinen
Der bamboestruiken in den zomerwind.

Als opgezweepte waatren lijken zij
En 't koel gezwatel van de blaadren klinkt
Gelijk geruisch van hupplende kaskaden.

Ik werp mijn letters op het blank papier,
Zij zien er uit als waren pruimebloesems
In wilden warrel op de sneeuw gestrooid.

De frissche geur der mandarijnevruchten
Vergaat wanneer een vrouw zë ál te lang in
De donkre plooien van haar kleedren draagt.

De rijp versmelt wanneer de zon hem áanblikt.
Alleen mijn letters, die ik nederschrijve
Zijn eeuwig, eeuwig! - Dit weet ik, Li-Tai-Po.

De banneling.
Thu-Fu.

Vaak stond ik eenzaam op den vestingtoren
Van 't kaal gebergte. Daar nabij de wolken
Stond ik en zag het ondergaan der zon.

En als de sterren vonkten aan den hemel,
Zocht 'k in de sterrenbeelden naar de richting
Waar lag de hoofdstad, kleurig, mooi en ver.

Daar tuurde ik heimweevol terwijl mij hart
En oor verschrikte 't naar gehuil der apen.
En nimmer, wist ik, keerde ik weer naar huis.

Eens was ik de geliefde vriend der goden!
In pracht en schoonheid praalde toen mijn woning
En waar ik ging woei wierook door de lucht.

Eens rustte ik elken nacht op zijden vlechtwerk, -
Nu sta ik slaaploos achter vestingtinnen.
Het schril gefluit der wachters kwelt mijn oor.

En droomend tuur ik naar den grauwen rotsmuur
En naar 't struweel, waarop de volle maan schijnt.
En heel het leven zie ik als in droom.

Daar in de diepte schemert menig eiland
In 't weiflend licht der maan, het bleeke herfstriet
Ombloeit ze droef. 't Is herfst, mijn ziel, 't is herfst!

Aan Li-Tai-Po.
Thu-Fu.

De poëzie is uwe taal, o Li-Tai-Po,
Gelijk het lied de aleeuwge taal der vooglen is.

In zonnelicht en in het schaduwland van d'avond
Voelt gij de poëzie der dingen, haar alleen.

Als gouden wijn u laaft, zoo vliegen op de wolken
Der dronkenschap u hemelzangen tegemoet.

Verhevenste aller menschen! Zooals straalt de zon,
Zoo hult gij ons in 't stralengoud van uwen geest.

Neem, heerlijke, dit staamlen van vereering aan
Van één die, u bewondrend, diep in donker staat.

Het verbrande huis.
Thu-Fu.

't Geliefde huis, waarin ik ben geboren,
Werd door de vlammen tot hun prooi verkoren.
Waar 't heeft gestaan, ligt enkel aschgrauw puin.

Toen steeg ik doodmoe in een gouden boot
En hoopte nog mijn kommer te overwinnen,
Als 'k in 't gewoel der bonte wereld voer.

En op mijn fraai gesneden luit heb ik
De maan een lied vol weemoed toegezongen,
Een lied vol heimwee, in den lauwen nacht.

Wee mij! De maan werd droevig toen zij hoorde
Mijn klagend lied en met een wolkensluier
Heeft zij haar aschgrauw aangezicht bedekt.

En naar de bergen toog ik heen om heeling.
Zij hadden ook geen balsem voor mijn wonden.
't Was vruchteloos dat ik om troost hen vroeg.

Toen voelde ik diep dat al mijn vroolijkheid
En alle wondren van mijn kindsheid lagen
In de asch begraven waar mijn woning stond.

'k Verlangde naar den dood. Reeds stond ik bleek
Aan zee en boog mij diep al over d'oever.
Daar gleed mij vlug een witte boot voorbij.

Eerst meende ik dat het was de witte maan,
Weerspiegeld in het water, maar het was
Een sneeuwwit bootje, door een vrouw bestuurd.

O liefste, liefste! dat mijn oog u zag
In 't allerbangste mijner lijdensuren!
Nu weet ik wel waar mijn genezing wenkt.

Nu heb 'k een levensdoel: u te veroovren,
Mijn troost, mijn redster! In uw heerlijk hart
Wil ik opnieuw mijn huis van jeugd weer bouwen.

De keizer.
Thu-Fu.

Hoog is gezeten op zijn gouden troon
De Zoon des Hemels vonklend van juweelen.
De mandarijnen hurken om hem heen.

Hij glanst gelijk een zon omringd van sterren.
De mandarijnen spreken wijze woorden,
Met wijzen mond en wijsgeheven hand.

De aandacht des keizers is door 't open venster
Verstrooid: daar rust de keizerin, de schoone,
In 't paviljoen van melkwit porcelein.

Gelijk een bloesem, wonderbaar ontloken,
In teêr gebladert, rust zij daar en wacht.
Haar jeugdige edelvrouwen wachten mee.

Zij vindt dat haar geliefde al veel te lang toeft
Ginds, in den raad. Vol ongeduld en smachten,
Beweegt zij zacht haar waaier heen en weer.

Daar treft een vleug van zoete bloemenreuken
Met donzen vleugelslag 't gelaat des keizers.
Nu voelt zijn onrust nog alleen maar dit:

Mijn schoone gade zendt mij met haar waaier
Den zoeten geur der lippen, die ik liefheb.
Vlug rijst hij óp, juweelen-overglansd

En richt zijn schreden naar het paviljoen
Der keizerin. De mandarijnen staren
Elkander aan, verwonderd en verbluft.

Op het water.
Thu-Fu.

Mijn boot drijft licht door 't klare water heen.
In 't water zie 'k zijn spiegelbeeld. De wolken,
Die stille zwervers, drijven aan den hemel
En ook den hemel zie ik in den stroom.
Wanneer een wolkje, fijn als een gedachte,
Voorbij glijdt langs de volle blauwe maan,
Zoo zie ik hoe het wégzweeft onder mij,
Een sprookjesbeeld...

't Is of mijn bootje door den hemel dreef.
De stille wolken voel ik mij verwant.
En eensklaps weet ik: evenals de hemel
Zich in het water spiegelt, evenzoo
Bloeit in mijn hart het beeld van mijn geliefde.

Het fluitlied van den herfst.
Thu-Fu.

Gij arme zwerver, ver van 't land der vaadren
En moe en zonder vrienden, vruchteloos
Verlangt gij naar uw lieve moedertaal.

Wel bloeit de zomer zoo verkwistend mild
Dat gij nog rijk schijnt. Ook de vogelzang
Klinkt als in 't verre vaderland vertrouwd.

Maar wee u als het fluitlied van den herfst:
Het sjirpen van de krekels schril uw oor treft,
Wanneer de stormwind door de wolken woelt!

Dan zult ge uw aangezicht in beide handen
Begraven en uw tranen zullen vloeien
En vol verlangen zal uw ziel zich wenden

Naar 't welbemind verloren vaderland.

De lenteregen.
Thu-Fu.

De teedre lieve lenteregen weet
Wanneer het land naar hem verlangt. Hij nadert
En frisch nieuw leven bloeit er in zijn spoor.

Hij heeft den nacht gekozen voor zijn intreê.
Hij kwam in de armen van een warmen wind,
Bedropplend alles zacht met zoelen dauw.

De wolken lagen donker gisteravond
Boven den weg, die mij naar huis geleidde,
Eenzame lichten blonken op den stroom.

Nu, in den morgen, stralen alle velden.
De hemel lacht en zoete geur van bloemen
Welt welig uit den keizerlijken tuin.

De dichters.
Thu-Fu.

Hoor hoe de wind door 't loof der boomen fluistert!
De jonge maan is al ter rust gegaan.
De lucht is koel van lieflijke avonddauw.
Nu stemt de snaren - zuiver weze uw lied.

De beken vloeien zoetjes door het donker,
De bloemen kussend, die aan d' oever bloeien.
De zilverglans der sterren overwelft ons
In plechtig zwijgen, als een baldakijn.

De dichters, dronken, turen in den avond.
Tot bonte snoeren rijen zich de rijmen.
O mogen niet de fakkelen verdooven
Aleer de verzen pralen zwart op wit!

De dichters schrijven, leunend op hun zwaarden,
En stamelend, hun schoone rythmen neder.
De gouden bekers worden leeg en worden
Gevuld met wijn tot laat nog in den nacht.

Dan eindlijk klinkt het afscheidslied. Melodisch
Zingt ieder wat hij schreef, - en eindlijk stijgt
Elk in zijn boot, zij varen ruischend henen
En zalig van erinn'ring klopt hun hart.

De vriendin van den veldheer.
Thu-Fu.

Treurend heeft de groote veldheer
Heden zijn vriendin verlaten.
Door de breede stadspoort reed hij
In het veld waar 't leger ligt.

Toen hij sluimerde in zijn tent daar
En, het hart vol zoet verlangen,
Van de wonderbare droomde,
Drong hem ruischen in het oor.

Als geruisch van dorre blaadren
Ritselde 't, de groote veldheer
Schrikte wakker en hij steunde
Moe het hoofd met de open hand.

Was het niet het fijn geritsel,
Dat de zijdenen gewaden
Van zijn verre liefste hadden?
En daar stond zij en hij sprak:

- ‘Droef mijn ziel was in het donker,
Maar nu is zij vol van lachen.
O mij is 't of van 't gebergte
Alle sneeuw geweken was!’

Vroolijk sprak de groote veldheer
En zijn oogen straalden zonnig
En hij opende zijn armen
Voor de welbeminde vrouw.

Met een glimlach zei de liefste:
- ‘O geliefde! Weenend zat ik
Aan het venster van mijn kamer,
Weenend smachtte ik naar mijn vriend!

Zie, daar vloog een kleine zwaluw.
Deernis had zij met mijn weenen.
En zij leende mij haar vleugels
En ik nam ze en vloog tot u.

En ik vloog met windesnelheid,
Ja, zóo vlug ben ik gevlogen
Dat de vlugheid van uw strijdros,
Bij mijn vliegen vergeleken,

O geliefde, u had geschenen
't Moeizaam kruipen van een slakje!’
Lachend sprak zij en zij vlijde
Afgemat zich aan zijn borst.

De drank der goden.
Tsui-Tsong-Tsche.

'k Had mijn bokaal met besten wijn gevuld.
Maar toen ik drinken wilde was hij leeg:
Dat deed de wind, die door het venster vloog.

Wanneer 't op aarde regent heeft de wind
De kruiken der Onsterflijke' omgeworpen,
Die drinkend rusten op het grauw gewolkt.

Dan komt de zon en vlug van alle bloemen
Zuigt zij den dauw op, neemt hem mee ten heme
En vult de kruiken van de goden weer.

De vreemdelinge.
Pe-Khiü-Y.

Eens, in den herfstnacht, ankerden we aan 't eiland
Der papegaaien. Zilver blonk de maan
Boven den stroom, die ruischend door het donker gleed.
Daar hoorden we in een schip nabij een stem,
Een menschestem, die droef klonk als de dood.
Zij zweefde heen en weende, weende, weende,
Zooals wij 't nimmer hoorden, kwijnde en zweeg.

Wij zochten naar den zanger en wij vonden
Een jonge vrouw. Als sneeuw in 't maanlicht blonk
De jonkheid van haar wangen. Aan de mast geleund,
Bekoorlijk stond de bleeke jonge vrouw.
En tranen stroomden van haar wangen neer.
In 't blanke maanlicht blonken zij als paarlen
En niet te stelpen vloeiden tranen, tranen.

Wij vroegen haar vanwaar zij kwam, waarom
Haar lied zoo droef klonk en waarom zij weende.
Wij vroegen nogmaals en zij weende weder
En boog tot op de borst haar aangezicht,
En zag ons niet en sprak geen woord tot ons.
En tranen vloeiden van haar wangen neer.
In 't blanke maanlicht blonken zij als paarlen...

De hond van den overwinnaar.
Onbekende Dichter.

Onder de zwarte vlag heb ik gestreden.
Ik werd gewond, het was een diepe wonde.
Vijanden veel versloeg mijn blinkend zwaard.

De oorlog was uit en, bloedend, van het slagveld
Toog ik naar huis toe, door mijn hond gevolgd,
Die in den strijd mij trouw terzijde stond.

Ik toonde hem de lijken der verslaagnen
En sprak; - ‘Nu vreet!’ en wees hem stroomend bloed
En sprak: - ‘Nu drink! gij hebt het wel verdiend.’

Mijn eedle hond heeft waardig niet bevonden
De afgrijselijke lijken aan te roeren.
Tot mij heeft hij vol angst zijn kop gewend.

Met open bek heeft hij zich opgericht
Tot aan de hoogte van mijn roode wonde.
Hij was bezorgd om mij gelijk een vriend.

Hij was bezorgd om 't vloeien van mijn bloed,
Mijn overwinnaarsbloed, dat nederdropte,
En zag mij aan met de oogen van een vriend.

Drinken om te vergeten.
Wan-Wi.

Laat ons gezellig nederzitten
En wijn hier! En de glanzende
Bokalen tot den rand gevuld!

Met al haar weelde vlood de lente
Voor héel een jaar. Wij willen drinken,
Zoo lang de mond nog willig is.

O kon de wijn ons doen vergeten
Dat ook de levenslente héenvlood,
Dat diep we al in den winter zijn!

De verstooten vriendin van den keizer.
Onbekende Dichteres.

Mijn ziel is opgelost in tranen.
Ik heb geweend zoo dat mijn kussen
Doorweekt is. Zonder slaap en droomen
Woel heel den nacht ik op mijn bed.

Voorbij is 't uur van middernacht al.
Aldoor nog dringt de klank van luitspel
En zang uit het paleis des keizers,
Hier in de stilte, me in het oor.

Mijn hals is zacht als appelbloesem
En slank als vroeger zijn mijn leden, -
Spreek, heer, waarom dan heeft uw liefde
Zoo wreed zich van mij afgewend?

Ach! slaaploos woel ik tot den morgen
En staar in 't glorend kolenbekken
En vind geen antwoord, vind geen antwoord
Op mijner vragen wilde smart.

Liefdegaven.
Onbekende Dichter.

Ik plukte een kleinen teêren perzikbloesem
En bracht dien aan de schoone jonge vrouw,
Die lippen heeft o rozer, bij den hemel!
En zachter dan den fijnsten perzikbloesem.

En 'k ving een zwarte zwaluw en ik bracht
Den vogel aan de schoone jonge vrouw,
Die brauwen heeft wel even slank en donker
Als van een zwaluw 't slanke vleugelpaar.

Eén morgen later was de perzikbloesem
Verwelkt, de zwaluw had de vlucht genomen,
Naar gindsche verre blauwe bergen, waar
De genius der perzikbloesems woont.

Toch bleef de mond der schoone jonge vrouw
Zoo zoet en rozeglanzend als tevoren
En 't vleugelpaar der fijne zwarte brauwen
Vloog niet ver weg, maar siert haar nog altoos.

De eenzame in den herfst.
Tschang-Tsi.

Herfstnevels wuiven blauwig boven 't water,
Van rijp betogen staan nu alle grassen.
't Is of een kunstenaar had stof van jade
Over de fijne halmen uitgestrooid.

De zoete geur der bloemen is vervlogen,
Een kille wind buigt neer hun ranke stengels.
Dra zullen de verwelkte gouden blaadren
Der lotosbloemen drijven op het meer.

Mijn hart is moe. Mijn kleine lamp doofde uit,
Met zacht geknetter, manend te gaan slapen.
Ik kom tot u, mijn lieve trouwe sponde.
Geef mij verkwikking, 'k heb van noode uw rust.

'k Ween zóoveel tranen in mijn eenzaamheden.
De herfst die in mijn hart treurt duurt te lang al.
O zon der liefde, wilt gij nooit meer schijnen
Om al mijn bittre tranen weg te kussen?

De trouwe echtgenoote.
Tschang-Tsi.

Gij weet dat ik getrouwd ben, heer, en toch
Dorst gij het wagen, stil mij aan te bieden
Twee schoone paarlen, heimelijk geschenk.

Heer, gij beangst mij. Heftig klopt mijn hart.
Laat mij bekennen dat ik wel uw paarlen
Verblijd liet glanzen op mijn zijden kleed...

De schitterende woningen der mijnen
Staan trotsch en hoog - hun eer is onbevlekt -
Bij den paleistuin, waar de keizer woont.

Mijn edele echtvriend draagt de gouden lans
Der groote krijgers. Heer, ik twijfel niet
Dat rein uw liefde is lijk de blanke maan.

Ik twijfel niet dat stil uw eenzaam hart bloedt
Van 't groot verlangen, dat u drijft naar mij.
Ga! Laat me alleen, heer! Maak mij niet beschroomd!

Mijn echtvriend blijf ik trouw, hem wien behoort
Mijn eed, met hem te leven en te sterven.
Hier breng ik u de parelen terug.

Hadden mijn ooge' u nooit aanschouwd! - Vaarwel!
Neem, neem ze weer. O zie mijn tranen vloeien
Op uw geliefde parelen. Wee mij!

Het witte blad papier.
Tschang-Tsi.

Het peinzend hoofd zwaar in de hand gezonken,
Tuur ik op 't witte blad papier, dat leeg blijft,
Leeg als het was sinds ik het vóor mij lei.

De inkt staar ik aan, al langzaam aan 't verdrogen
Op mijn penseel. Mijn ziel is ingesluimerd.
Wanneer zult gij ontwaken, o mijn ziel?

Wild spring ik op, ga dwalen in de velden,
Waar gloeit de zon en zoetjes laat ik glijden
Mijn warme handen over 't ranke gras.

Daar ligt het woud als welig groen fluweel,
Bekoorlijk, ginds, de golflijn van 't gebergte,
Waar op de sneeuw de zon haar rozen strooit.

Ik zie in 't blauw de wolken langzaam drijven
En hoopvol keer ik huiswaarts. Honend krijschen
De zwarte raven met hun boozen lach.

En weder zit ik voor het blank papierblad
En staar het aan, het moede hoofd gebogen, -
Ach! mijn papier blijft leeg gelijk het was.

Hofdames.
Thu-Sin-Yu.

In diepen slaap verzonken ligt het park,
Geluidloos. Alle poorten zijn gesloten.
In diepen slaap verzonken is 't paleis.
De bloemen in de parken geuren stil.

Aan den terrasrand, bij de balustrade
Van roosrood marmer, tot elkaar gebogen,
Staan, en zij lijken stille schaduwbeelden,
Twee jonge vrouwen, in den zoelen nacht.
En de éene wou zoo gaarn haar groote smart,
Die 't leven zwaar maakt, de andre toevertrouwen.
Bang speurt zij in de boschjes - ál is stil.
Reeds wil zij spreken, daar ontdekt zij plotsling
Hoog op een tak een bonten papegaai.
't Is of hij haar met boozë oogen aanzag.

Zij ziet hem zitten, zucht heel diep en zwijgt.

Maannacht.
Uit de verzameling Thang-Schi-Yie-Tsai.

Achter de steile rotsekruinen zinkt
Het goudenen gesternt des daags ter rust.
Uit wazige valleien stijgt de maan.

Ik sla de kap van 't wagentje achterwaarts,
'k Ontbloot mijn hoofd en droomend leid ik zoo
Mijn sneeuwwit paardje door den koelen nacht.

O wereld om mij heen! Een fijne wind
Brengt mij den geur van onbekende bloemen,
De dauw ligt paarlend op het weidegras.

Mijn lieve luit, o had ik thans u hier!
Hoe zou ik u bespelen, om de stemmen
Des nachts te zeggen dat ik hem versta!

Mijn hart is vol van onbestemd verlangen.
Hoe zalig ware ik zoo ik nu kon zingen!
Mijn lieve luit! o had ik thans u hier!

Afscheidswoorden.
Li-Oey.

De veldheer was gewapend voor den strijd.
Bij 't afscheid, toen hij al zijn paard besteeg,
Gaf hem zijn gade een geborduurden doek.

- ‘Neem dezen doek, geliefde!’ sprak zij têer,
‘Voor u borduurde ik hem met eigen hand.
En denk aan mij en blijf niet weg te lang!

Veranderlijk is alles! Heden schijnt
De blauwe volle maan; maar elke nacht
Ontrooft haar wreed een deeltje van haar glans.

Niet altoos zal ik stralen zooals nu!
De schoonheid van mijn lichaam zal vergaan -
Daarom, geliefde, blijf te lang niet weg!’

Maannacht op zee.
Li-Oey.

De volle maan stijgt blauwig uit de zee.
Het water ligt gelijk een zilvren weide,
Zoo kalm en stil. O wondervolle nacht!

De jonge vrienden liggen in een bootje
En drinken gouden wijn uit fijne kelken
En blikken naar het teeder spel der wolken,

Die boven het gebergte, maanbeglansd,
In rijen wandlen. Eenige der knapen
Fluisteren: - ‘Zie, die wolken zijn de stoet

Der schoone blanke gaden van den keizer.’
Doch één, een dichter zeker, spreekt: - ‘O vrienden!
Het zijn de zwanen van de hemelzee.’

Ver van huis.
Sa-Tong-Po.

De jongelieden lieven de gewaden
Van blijde kleuren. Vele dragen blauwe
En vele groene, vele rozeroode.

Zoo pralen ook de tuinen, als ze ontwaken
In lentezon, met wonderbare kleuren:
Het groen der grassen en de glans der bloemen.

Doch wee! wie zwerven moet in vreemde landen,
Al is hij nog zoo jong, die wandelt immer
Gekleed in zwart gewaad van stillen rouw.

De landman in den winter.
Su-Tong-Po.

Nu komt de winter. Als een donzen wolk
Van witte vlinders zonk de blanke sneeuw
Geluidloos op de harde koelë aarde.

De landman blikt vol droefheid naar den hemel.
Stil sluit hij het gereedschap in zijn huis.
Zijn hart is vol van namelooze droefheid.

Ach! de aarde is dood, die zijn geliefde was.
Toen hij in 't voorjaar haar het zaad vertrouwde
Gaf hij haar al zijn warm verlangen mee.

Wen de oogst toen welig opwies vond hij blij
Al zijn verlangen in vervulling weder
En juichte en zong van zoete vroolijkheid.

Maar nu is alles uit. Gelijk een wolk
Van witte vlinders zonk de blanke sneeuw
Geluidloos op de harde koelë aarde.

De dichter op het nevelig gebergte.
Su-Tong-Po.

De dichter klimt de bergen op met tragen tred.
De rotsen in de verte, waar de nevel blauwt,
Gelijken hem een sluimerende kudde schapen.

Nu Staat hij op den bergtop. Steunend zoekt hij rust
Hoog op een rotsblok. Hij is afgemat, hij dronk
Veel vuriggouden wijn eer hij den berg beklom.

De wolken drijven zwaar en grijs boven zijn hoofd.
Hij ziet met droeven blik hoe zij zich dreigend ballen.
Dra is de schoone blauwe hemel gansch bewolkt.

Dan heft hij aan een lied met zacht-omfloersden klank,
Hij zingt dat herfst nabij is met zijn kouden nevel
En dat de lente ver is, onbereikbaar ver.

En wandlaars komen zich vermeien op den berg
En zien hem en omringen hem en lachen luid:
- Die dáar is dichter, och! hij is niet wijs!

De wilde zwanen.
De Dichteres Ly-Y-Han.[aant.]

Nog kleurt de glans van d'ochtend niet de velden.
Ik hoor hoe wild de wind aan 't venster rammelt.
De droomen van mijn sluimer zijn vergaan.

Ik ben geklommen naar mijn uitzichtkamer.
Eens roerde ik hier wel met mijn naald van jade,
In droom verloren, in den kolengloed.

Nu is het vuur gedoofd. Het kan niet baten
Dat nog mijn naald in de asch woelt naar een vonkje.
Ik tuur naar het gebergte, omfloersd van leed.

Een grijze regen maakt het landschap donker.
De nevel wuift. De stroom drijft zware golven,
Maar 't leed mijns harten spoelt de stroom niet weg.

De donkre zijde van mijn kleed bevonkelt
De regen van mijn bittre zoele tranen.
De wilde zwanen schreeuwen bij mijn raam.

Droef strooi ik op de vogels, die ontwaken
Mijn arme tranen, vliegt, o vlugge vogels!
En brengt mijn tranen hem die mij verbrandt!

Wanhoop.
Ly-Y-Han.

O jammer, tranen, zuchten en gebeden!
Altoos weer jammer, altoos tranen, zuchten!
Wat moet er van mij worden? Wee mij! wee!

'k Voel nauw het zoet der lauwe zomernachten
Of winter komt al weder in het land
En ruw vijandig wordt de wind des morgens.

Reeds keeren al de wilde zwanen weder.
Mijn hart is vol van leed. Hoe vaak, hoe vaak
Zag ik u gaan en komen, wilde vogels!

In alle tuinen bloeien Chrysanthemen,
Maar deze bloem, verzengd door heet verlangen,
Heeft niemand lust, haar af te plukken nog?

Ik zit maar eeuwig droomende aan mijn venster.
Is dan de dag nog áltoos niet ten einde?
Een fijne regen sproeit de bloemen nat.

Op zachte zolen daalt de schemer neder
En de avond komt, de nacht omarmt reeds de aarde.
In mij alleen blijft al gelijk het was.

O jammer, tranen, zuchten en gebeden!
Wie trekt den doren uit mijn hartewonde?
Mijn stille wanhoop woelt en woedt en doodt.

De bloesemtuin.
Uit den roman Yü-Chiao-Li (De twee Nichten).[aant.]

Ik ben gezeten in het lentepark.
Rondom mij praalt de bloesempracht der boomen.
Mijn oogen drinken schoonheid welig in.
Ik neem den goudenen bokaal ter hand
En laat den wijn mij vloeien door de keel.

O bloementuin! hoe zoet, hoe heimlijk ruischen
Mij uit uw loover melodieën toe,
Die mij ontvlammen, - vreugdedronken grijp
Ik naar mijn stift en schrijf wat ik gevoel.
O tuin! gij hebt tot dichter mij gewijd.
Ik dank uw schoon, uw bloemen en uw blaadren.
Zoo lang ik leef, tuin, zult in mij gij bloeien,
Nog zult gij stralend bloeien in mijn ziel
Als heel uw schoonheid lang al is vergaan.

Het blad van de lentewilg.
Tschan-Tiu-Lin.

Niet dáarom heb ik lief die jonge vrouw,
Die aan haar venster leunend staat te droomen,
Wijl zij dat prachtige paleis bezit
Aan d' oever van den stroom, - neen, 'k heb haar lief,
Wijl zij dit kleine lentewilgeblaadje
In 't water glijden liet.

Niet dáarom heb ik d' Oostenwind zoo lief,
Wijl hij den geur der pereboomenbloesems
Draagt tot mijn dal van blankbebloemde heuvels,
Neen, wijl hij 't lentewilgeblaadje dreef
Tot aan mijn boot, daarom heb ik hem lief.

Niet dáarom heb ik lief dit kleine blad
Der lentewilg, wijl 't mij de zoete weelde
Der lente brengt, neen, wijl de jonge vrouw
Er met haar fijne naald mijn naam in grifte,
Daarom alleen heb ik dat blad zoo lief.

De verloren kralen.
Tschan-Tui-Lin.

De schoone gade van den mandarijn
Reed door de laan, voorbij den klaren vijver,
Waar maanlicht op het loof der wilgen lag.

Eenige jadekralen van haar halssnoer
Verloor ze. Een vreemde wandlaar, die voorbijging,
Nam ze op en ging verblijd er mee naar huis,

Ik merkte 't nauwlijks dat haar halssnoer brak,
Ik zag alleen de bleekheid van haar aanschijn,
Dat als het maanlicht op de wilgen was.

Ik zag alleen de bleekheid van haar aanschijn,
En smartvol was het kloppen van mijn hart
En weenend, weenend, weenend ging ik heen.

De vertoornde liefste.
Yan-Tsen-Tsai.

Lang las ik in een heerlijk boek, dien nacht, zóo lang
Dat ik geheel vergat den tijd van slapen gaan,
Terwijl het kolenbekken stil tot asch vergloeide
En van mijn bed de bloeme-aromen al vervlogen.
Mijn zoete lief was 't echter lang niet naar den zin.
Ternauwernood verborg zij heimelijken toorn.
Toen eindlijk nam zij 't lampje dapper van mij weg
En vroeg: - ‘Mijn liefste, weet gij niet dat sedertlang
De tijd voor slapen al gekomen is?’

Het blad op het water.
Wan-Tsi.

Een blad, van 't wilgestruikje losgereten,
Fladderde neder in den kleinen vijver.
Daar zwemt het nu, gewiegeld door den wind.

De tijd heeft in mijn hart verdoofd ten laatste
De heugnis die mij kwelde. Bij den vijver
Lig ik te droomen, starende in den vloed.

Sedert ik u vergat, die éens ik liefde,
Lig ik zoo droomende en vol treurigheid,
Den heelen dag, aan dezen vijverzoom.

Mijn oogen volgen 't kleine wilgeblaadje.
Het wiegelt heen en keert dan zoetjes weder
Naar d'eigen struik waarvan het nederviel.

En peinzend tuur ik naar het spel van 't blaadje, -
O smart! o smart! De heugnis aan mijn liefde
Zal nimmer sterven in mijn donker hart.

De ondankbare.
Wan-Tsi.

'k Heb op mijn ebbenhouten fluit u
De innigste liederen toegezongen,
Geboren uit mijn liefdelijden.
Mijn smeeken hebt gij niet verhoord.

Ik heb gedicht voor u veel verzen,
Waarin met klanken van verlangen
Melodisch ik uw schoonheid prees.
Gij laast de verzen maar bleeft koud.

Gij wierpt met achtelooze handen
Mijn liefdeliedjes in het water.
Nu kocht ik u een wonderbaren
Saffier, die d'avondhemel lijkt.

En den saffier liet ik u brengen
Als teeken van mijn heete liefde.
Rampzaalge die ik ben! Tot dank liet
Mijn liefste mij de tanden zien.

Avond op het water.
Tschan-Jo-Su.

Eén enkle donkre wolk nog drijft
door d' avondhemel heen.
Eén enkle boot doorzwemt den stroom,
daarin zit ik alleen.

Nu stijgt ten kim de jonge maan,
een zilveren rondas;
In 't water zie 'k haar spiegelbeeld,
of 't een verschijning was.

Daar wordt het donker wolkje licht
en zweeft in zoeten rust.
Nu voel ik alle smart door u,
o maan! in slaap gekust.

De vrouw voor den spiegel.
Tschan-Jo-Su.

Nu rust zij met haar losgebonden haren
Stil voor haar Spiegel, turend naar de maan.
En door den voorhang vloeit het blanke maanlicht
En glinstert door de stille kamer heen
Als tal van kleine fijne jadekralen.
Wat doet het kind? Zij kamt de volle golven
Der lokken niet; zij trekt den voorhang op
En bloesemwit ligt rondom haar het landschap
Begoten door het zilverwit der maan,
Gelijk het blanke lijf van 't mooie meisje
Verborgen in de stille kamer bloeit

Nacht.
Tschan-Jo-Su.

De vijver schuimt, geslagen door den wind.
Dan rust hij stil weer in zijn oeverbed.
De visschen huppelen, hun lijfjes blinken,
Of lotosbloemen bloeiden in den nacht.

De maan zwemt door de wolken, door de boomen
Verheerlijkt, zilvren nachtrijp toovert om
Den blanken dauw tot wonderbare paarlen,
Die glanzen in den wonderbaren nacht.

Maan en menschen.
Tschan-Jo-Su.

Zoo lang wij leven op deze aarde aanschouwen wij
De maan in teêren sprookjesglans, die nooit vergaat.

Gelijk het water stil den loop der stroomen volgt,
Bewandelt ze elken nacht haar voorgeschreven baan.

Nooit zien wij dat de maan blijft rusten op haar weg
Of dat ze één enkle schrede maar terugtreedt.

Hoe anders wij, onzeekre menschen: wispelturig
En rusteloos is alles wat wij denken, wat wij doen.

Onbewogen door de lente.
Tschan-Jo-Su.

De perzikbloesems fladdren door de luchten
Als rozeroode vlinders; lachend spiegelt
De ranke wilg zich in de blauwe beek.

Wanneer zal 'k niet meer lijden? 't Lauwe koeltje,
Dat mij den geur brengt van den blanken bloesem
Der pruimeboomen vindt mij slap en moe.

De verzen glijden moeizaam van mijn lippen.
Kom, zoete nacht! Verstik mijn eenzaam lijden
Zacht in uw armen, welbeminde slaap!

Het treurig hart.
Onbekende Dichter.

De herfstwind rukt de blaadren van de boomen,
Zij dwarrlen door de koude lucht ter aarde;
Ik zie hun lot aan zonder medelijden,
Met starrë oogen.

Mijn hart was eenzaam toen zij kwamen. Eenzaam
Zie ik ze vallen. Weemoed vult mijn hart,
Gelijk de dalen zich met schaduw vullen,
Bij avondschemer.

De felle winterstormen zullen weldra
Verandren 't water in kristal. En toch
Komt lente weer, dan springen alle beken
In nieuwe weelde.

Zoodra de lente komt wil ik bestijgen
De bergentoppen! Zon, o lieve zonne,
Erbarm u, laat de droefheid van mijn hart dan
Eindelijk smelten.

De wensch van den minnaar.
Hang-So-Fan.

Teeder maanlicht op de pruimeboomen,
In den lauwen nacht, o geef mijn meisje
Lieve liefdedroomen in den slaap;
Maak dat zij van mij droomt, dat verlangen,
Warm verlang haar aangrijpt naar mijn liefde,
Dat zij mij van verre ziet en juichend
Naar mij toesnelt om mij zoet te kussen!
Maar zij zal mij niet kunnen bereiken,
Altoos verder zal ik haar ontvluchten.
Weenen zal mijn meisje dan en wilder,
Heeter zal verlangen 't hart haar branden.

In den morgenschemer echter zal zij
Snel gelijk een hinde tot mij rennen,
Dat zij mij, geen droombeeld meer, in de armen
Nemen kan. Ik zal het aan de vlammen
Van haar kussen wel te weten komen
Of gij haar de droomen, die ik wenschte,
Werkelijk gestrooid hebt in haar sluimer,
Teeder maanlicht op de pruimeboomen!

Avondzon.
Sang-Sli-Po.

In het rijstveld, waar al de oogst geplukt wordt,
Zit mijn liefstë, op den akkerberm.
Witte bloemen bloeien om hem heen,
Boven 't dorpje staat de purperroode
Vlammengloed der dalende avondzon.
Naast mijn liefste zit ik zelve zalig,
Leun mijn arm vertrouwlijk op zijn schouder
En wij blikken ópwaarts naar den hemel,
Waar de draak van mijn geliefde staat.

En terwijl de purperroode zonne
Achter ons lief dorpje nederdaalt,
Zingen wij, twee jeugdige verliefden,
Kleine liedjes, die van vreugd vertellen,
Zingen met omhooggeheven oogen,
Zingen onze liefde blij, in d' avond,
Waar de draak van mijn geliefde staat.

De goudfazant.
Sang-Sli-Po.

Met ritslen vloog de goudfazant
Dicht vóor mij uit het rijstveld op, -
Verstoorde wreed mijn sluimer.

Het was het uur van middaggloed.
In 't lommer van d' Aglajaboom
Strekte ik mijn loome leden.

Ik sloot mijn oogen en ik sliep
En droomde van het Paradijs
En wist van leed noch zorgen.

En o daar vloog een goudfazant
Dicht voor mij uit het rijstveld op, -
Weg waren al mijn droomen.

Er is een dier nu dat ik haat.
Die vogel heet de goudfazant,
Hij heeft een boos karakter.

Nu ren ik woedend naar de stad,
'k Wil mij verschaffen pijl en boog
En goudfazanten schieten.

Herfstgevoel.
Lo-Tschan-Nai.

De luit genomen van den wand!
Uw smart en de mijne wil ik bezingen,
Verbloedende herfst in het najaarsland!

Gij zwarte zwanen in donker blauw
Zeilt langzaam gelijk mijn zwarte gedachten,
Over de sluimrende herfstlandouw.

O trotsche Aglajaboom in het woud!
Waar zijn thans uw blaadren? Uw takken hangen
Als een zwarte harp in het avondgoud.

Droef speelt de wind door uw takken zwart,
De jammer der aarde doorbruist de luchten,
Booze gezichten verschrikken mijn hart.

Daar ligt mijn vijver, dood en grijs.
Ik wil aan den rand van het water rusten
En mijn hartelijden op droeve wijs

Uitzingen in het verwelkend rood
Van d' avond koel. In mij, om mij henen,
Zweeft verlangen naar den verlosser dood.

Oude wijsheid.
Lo-Tschan-Nai.

Der menschen leven duurt een korte poos.
De boomen leven lang en de olifanten
En papegaaien, maar de menschen dorren
Zeer snel - het is een arm en zwak geslacht.

Benut uw tijd dus, jammert niet en leeft!
Bekranst uw hoofd met bonte chrysanthemen,
Neemt jonge meisjes aan uw borst en lacht
En peinst niet diep over het leven na!
Peinzen maakt droef en nimmer toch zult gij
Het zijn begrijpen; - dies waarom nog denken?

Lacht, danst en zingt en drinkt onze oude maan toe,
En vlug het graf in - dat is 't allerbeste!

De drie princessen.
La-Ksu-Feng.

Drie princessen in het Land van Sym
Stonden wachtende aan het blanke zeestrand,
Keken uit verlangend naar een vaartuig,
Dat haar voeren zou naar verre kusten,
Naar de kusten waar de vrijheid woont.

Drie princessen in het Land van Sym
Hieven op haar handen naar de goden,
Smeekten af vervulling van 't verlangen,
Maar op 't gloeiend angstvervulde smeeken
Sloeg geen enkele der goden acht.

Drie princessen in het Land van Sym
Klaagden lange dagen, lange nachten.
Niemand hoorde hoe haar droefheid riep.
En haar schoonheid welkte als bloemen welken
En haar stem doofde uit gelijk een licht.

Drie princessen in het Land van Sym
Zitten oud en grijs aan 't blanke zeestrand
En haar handen spelen met het zeezand
En zij strooien 't zeezand op haar haren,
Wanend dat het zomerbloemen zijn.

De onwaardige.
La-Ksu-Feng.

Schoon is de welving van uw zwarte brauwen,
Als porcelein zijn blank en fijn uw polsen,
Als perziken uw wangen donzig teêr,

Gij wandelt als een ree met schuwe voeten
En brengt ge uw vaderen het doodenoffer,
Verheven lijkt gij als een priesteres.

Gij zijt de schoonste vrouw die bij de Gele
Rivier woont, rein als verschgevallen sneeuw.
Geen laster durft uw reinheid te bezoedlen.

Ik ben niet waard de liefde van uw hart
Ooit te bezitten. Ik ben slecht en needrig,
Gij zijt het stralend kind van een godin.

Veroorloof mij dat ik van verre u áanzie,
'k Wil op mijn luit een lied van liefde zoeken,
Dat u mijn lust en leed vertellen zal.

In het theeveld.
Schei-Min.

'k Zie aan den horizon de silhouet
Van d' eukalyptusboom. Vóo me, in het theeveld,
Kweelt zoet der jonge vogels tierelier.

Ik houd een theeblad koel tusschen mijn lippen
En peins aan u, die maakt mijn hart zoo zwaar.
Waar zijt gij nu? Toen ik het laatst u zag,
Droegt ge op uw tengre schouderen de rijst
Naar 't hutje van uw ouders; en het was
Een schroeiend heete dag als deze en wit
Als jade ware' uw zachte meisjeswangen.
In 't lommer van een eukalyptusboom
Rustte gij uit. Ik toog beschroomd voorbij,
Mijn hart sloeg luid, toen 'k u zoo minlijk zag.

Waar zijt gij nu? Gij weet niet dat ik leef.
Gij hebt mij nooit gezien. In 't gouden hart
Bewaart ge een ander aangebeden beeld,
Waaraan gij denkt met tranen en verlangen.

'k Zie aan den horizon de silhouet
Van d' eukalyptusboom.
Zij maakt mij droef, zoo dat ik wel wou sterven.

Liefdelied.
Schei-Min.

Zoo lieflijk zijn uw handen dat
Het bloemken Lan uit deze handen
Ontbloeien moest. Zoo zou, geloof ik,
Het bloemken Lan het mooiste zijn.

Zoo teeder zijn uw voeten als
Het fijne vleugeldons der vlinders;
Zij laten geene sporen achter,
Zij zijn als dunne lentewolken.

Zoo zoet welluidend klinkt uw stem
Als 't liedje van den wielewaal,
Als lente kleedt met groen de wilgen.
Gij fluistert als de blaadjes doen.

Wel schoon zijn de abrikozeboomen,
Getooid met lichten blanken bloesem,
Maar schooner is uw bloei, o liefste!
In 't zwarte siersel van uw haar.

Gij zijt de bloem van alle bloemen
En zie ik u maar uit de verte,
Zoo hoor geen wielewaal ik zingen,
Zoo zie ik geen kapellen zweven,
Geen godenheil benijd ik meer.

Het afscheid.
Ma-Huang-Tschung.

De dag breekt aan. Nu moet ik van u scheiden,
Vriendin, geliefde, die mijn alles zijt.
Laat me u nog eens met de opgeheven lamp
Verlichten, dat ik 't glanzen van uw oogen,
De schoonheid van uw haren in mij opneem.
Nog eens, o zoete, reik me uw rooden mond, -
Dan zal ik gaan. Ik hoor alreê de gong
Des wachters, die tot d' eersten arbeid roept
En door den voorhang dringt het morgenlicht.

Vaarwel, geliefde! Gaarne wil ik gaan
Aan d' arbeid. Elleke arbeid leidt ten lest
Naar d' avond heen en de avond leidt mij weer
Heen naar uw armen, die den heelen dag
Mij lokken zullen als het liefste loon,
Dat ooit een minnaar is ten deel gevallen.

Vaarwel! Vaarwel! Ik rijt mij van u los.
Zie hoe de dauw op alle bloemen vonkelt.
De merel zingt zijn lied al in den boom.

Vaarwel mijn lief, tot aan het avondrood.

In de lente.
Ma-Huang-Tschung.

De beek waarbij ik neerlig suizelt zacht.
Als goudstof trilt de zon op 't rietig loof
Der waterlies wieglende in den wind,
Met fluistren zacht, als adem in den slaap.

Ik tuur in 't lenteblauw den langen vlucht
Kraanvogels na. Hun luid geschreeuw doordringt
De blauwe lucht, die naar de lente al geurt,
Als met trompetgeschetter. 't Wordt mij bang.
Alweder lente? Wat heb ik gewonnen
In 't heengevloden jaar? Wat werd er van mij?
Arbeid en zorgen en een weinig liefde, -
Altijd hetzelfde. Als over vele jaren
Ik weer in 't lenteblauw den langen vlucht
Kraanvogels nátuur, wat zal dan van voor mij
Veranderd zijn? Wat heb ik dan gewonnen?

Arbeid en zorgen en een weinig liefde,
Altijd hetzelfde, tot het donker graf
Ons koel omhult en bloemen uit ons groeien.

De versmade.
Ma-Huang-Tschung.

Een krans van blanken perebloesem
Lei 'k vóor het venster der geliefde,
Een zilvren maannacht in April.

Ik zong een lied van groot verlangen,
Dienzelfden maannacht, voor haar woning,
Melodisch klinkende op mijn luit.

D'anderen morgen, aan haar boezem
Droeg 't meisje vuurroode anjelieren,
Die bloeiden in haar buurmans perk.

Ik heb mij in mijn woon verscholen
En lang geweend, wel ál mijn tranen.
Waarom heeft zij mij zóo bedroefd?

Ik haat en vloek nu de anjelieren.
'k Doorwoel de slapelooze nachten.
Gebroken heb 'k mijn lieve luit.

De omkransde boot.
Tung-Lin-Fan.

Op blauwe golven een omkransde boot.

Aan boord weerklinkt gezang. De mooiste meisjes,
Met blanke leden en met donkre haren,
Liggen op zijden kussens in de boot,
Staan bij de mast en houde' elkaar omstrengeld
En zingen wonderbaar van dood en liefde.
En zalig drijft de omkransde boot den stroom af,
Door zonnelicht en blauwen vollemaannacht,
Drijft altoos verder en de meisjes zingen
Van dood en liefde. - En de lotosbloemen
Hooren 't gezang en richten stil zich op
En in de boomen luistren bonte vogels.
De meisjesoogen vullen zich met weemoed
En weemoed is er in den wind, die zoet
De meisjes streelt en geur ontlokt de haren.
En weemoed vonkelt in het sterrenlicht.

De meisjes zingen en haar oogen stralen,
Als zagen zij den hemel open, glimlach
Omzweeft haar lippen en zij drijven verder.
En zingend, zingend zullen zij verglijden
Diep in de zee, daar zullen zij verzinken,
Met blanke leden en met donkre haren.

En in den dood nog zal er van haar lippen
Gezang weerklinken vol van liefde, liefde -
Geen klank van klacht zal vloeien van haar mond.

De deemoedige.
Tscheti-Hai.

Gij met uw fijngetinte wangen
En met uw zwartgekleurde brauwen,
Als ik aan ú denk is de vrede
Weg uit de kamers van mijn hart.

'k Bewaar in mijn vertrek een kistje
Van nachtzwart lak - hoevele kussen
Heeft warm niet mijn verliefde mond al
Zijn zielloos donker ingekust!

Want o dat lieve kistje raakten
Uw handen, op een lentemorgen
Heb 'k in den winkel van uw vader
't Gekocht; uw handen langden 't mij.

Ik weet wel: ik ben leelijk. Dorst ik
Mijn liefde, o meisjë! u bekennen
Hoe zoudt gij om mijn driestheid lachen!
O had ik nimmer u gezien!

Een koeltje wilde ik zijn. Dan mocht ik
Rondom uw schoonheid zweven, zonder
Dat gij het wist. Hoe zacht en vleiend
En hoe vol deemoed zou ik zijn!

Droeve lentenacht.
Li-Song-Flu.

De roep der zilveren fazanten
Klonk zoet weemoedig door den nacht.
Ik speelde teeder op mijn fluit u
Een lied welluidend, droef en zacht.

In doffe treurnis lag dë aarde.
Wij wisten het ternauwernood
Waarom onze oogen óvervloeiden.
In ons lag 't leven zwaar als lood.

Het werd ons bang gelijk de bloemen.
Uw handen hingen zonder wil,
Gij zaagt mij aan met moe gefluister.
- ‘Het zal voorbijgaan, stil, o stil!’

Aanmerkingen.

Bladz.

1. De *Schi-King* is het oudste erkende litteratuur- monument der Chineezen. Het is een verzameling van gedichten die uit de twaalfde eeuw v. Chr. dagteekenen, waarvan de dichters onbekend gebleven zijn. Konfucius heeft de *Schi-King* niet lang vóór zijn dood samengesteld en die oude gedichten, die wel van vorm maar van gevoel bijna niet verschillen van de Chineesche gedichten van latere perioden en van den tegenwoordigen tijd, zijn blijven leven in het volk. De oeroude eerwaardige *Schi-King* is nog heden het volksliederenboek der Chineezen.

9. De Chineesche dichters noemen gaarne de bloem Lan. Het is een orchideeënsoort.

15. Mong-Kao-Jen was met den schrijver van het volgende gedicht Wang-Wei innig bevriend. De door Mong-Kao-Jen verwachte vriend is Wang-Wei. Deze heeft zijn gedicht *Het Afscheid van den Vriend* aan Mong-Kao-Jen gewijd.

66. Li-Y-Han is de beroemdste der Chineesche dichteressen, die niet talrijk zijn. Zij zingt altijd uitsluitend van liefde met wilden smarte-

Bladz.

lijken hartstocht. Zij wanhoopt in eenzaamheid, overweldigd door liefde voor een man, die haar versmaadt of die haar misschien niet eens kent.

69. De roman *Yü-Chiao-Li (De beide Nichten)* behoort tot de familieromans, die veel geschreven werden in de vijftiende eeuw. De schrijver is onbekend. Ons gedicht is overgenomen uit een der lyrische gedeelten, die in den roman voorkomen.

De Chineesche lyriek.

Op de Chineesche fluit weerklinken de vroolijke en weemoedige wijzen der groote dichters van het Hemelsche Rijk. Hier werd een klein maar juist beeld der Chineesche lyriek gegeven in een snoer van gedichten, dat het tijdperk van de twaalfde eeuw v. Chr. tot heden omvat.

Toen mij voor 't eerst de lyrische gedichten naar het Chineesch onder de oogen kwamen was ik er geheel door betooverd. Welk een lieflijke lyrische poëzie! Ik voelde een bang zwevende teêrheid van lyrischen klank, ik aanschouwde een beeldenrijke woordkunst, die den weemoed en de raadselen van het leven beglansde, ik voelde een lijn lyrisch sidderen, een rijk opwellende symboliek, iets zachts, geurigs, maneschijnteêrs, een bloemefrissche gracie van gevoel.

De Chineesche lyriek is geheel opgenomen in de geestelijke cultuur van het volk, dat haar heeft voortgebracht. De bekendheid met de Nederlandsche gedichten van het verleden is algemeen in het volk. De liederen van den grooten Li-Tai-Po worden nog heden, meer dan duizend jaar na hun ontstaan, door alle standen van het volk gekend en gezongen. Men hoort ze van de lippen van drinker en verliefden, men hoort ze in den avond over de velden klinken

en in eenzame kamers, gezongen bij de luit. De kennis zijner groote dichters is dit onkrijgshaftig lyrisch zoo subtiel voelend volk een hartsbehoefte. Alle groote Chineesche dichters waren lyrische dichters. De andere dichtsoorten, vertelling en drama, beschouwen de Chineezen als kunstvormen van den tweeden rang.

De historisch erkende eerste dokumenten der Chineesche dichtkunst dagteekenen van ongeveer drie duizend jaar geleden. Deze poëzie is dus, met de Indische en Hebreeuwsche, de oudste, die wij kennen. Zij kon zoo levend blijven in het volk, wijl de taal van het land in den loop der duizende jaren zoo goed als niet veranderd is. Ook als men de gevoelssfeer en de levensbeschouwing der oude Chineesche dichters met die der nieuwe vergelijkt zal men geen groot onderscheid vinden. Dit volk, gedurende duizendtallen jaren geheel ontoegankelijk voor vreemde invloeden, is evenals in zijn nationalen aard in zijn dichterlijke cultuur zeer rein en oorspronkelijk gebleven. Zelfs de lyrische vorm was in den loop der ontwikkeling weinig gewijzigd.

De Chineesche prosodie is zeer ingewikkeld. Uit de moeilijkste schilderachtige eigenaardigheden van het Chineesche schrift en den klank van de uitspraak vormt zich een door picturale en muzikale wetten tegelijkertijd beheerschte rhytmiek, die met de rhyt-

miek der europeesche dichtkunst ternauwernood iets meer gemeen heeft dan de uiterlijke toegift van het rijm. Een zeer vérgaand, subtiel uitgewerkt en vaak antithetisch parellelisme, dat zich niet bepaalt bij woorden, gedachten en beeldspraak, maar zich uitstrekt tot in de fijne grammatikale vormen, ja, tot het innigste der kunstig geteekende en ornementaal zoo uitdrukkingsvolle schriftteekens, is met het begrip der Chineesche dichtkunst nauw verbonden. Deze dichtkunst is tegelijk voor oog en oor bestemd. Zij wil volgens oeroude vaste muzikale wetten gezongen en ook gelezen worden. Als men daarbij bedenkt dat deze poëzie zoo krachtig van uitdrukking is als uitsluitend in het Aziatisch idioom mogelijk is en dat haar zinrijkheid in geen enkele Europeesche taal kan worden weergegeven, zoo moet men wel erkennen dat het eigenlijk een zeer vermetele onderneming is haar het Europeesche oor - want het oog komt bij ons hier niet in aanmerking - genietbaar te maken en hoeveel glans en schoonheid langs dezen weg noodwendig moeten verloren gaan. Als het reeds eigenlijk in beginsel onmogelijk lijkt, den geur van lyrische verzen in vreemde talen over te brengen, kunnen vertalingen uit het Chineesch natuurlijk niet meer dan een doffen weerglans geven van de schoonheid van hun oorspronkelijk wezen. Hoe heerlijk echter is die weerglans nog! Daarnaar moet men

vermoeden, welk een lyrische tooverkracht er van de oorspronkelijke gedichten uitgaat!

De klassieke tijd der Chineesche dichtkunst, de naar de toenmaals heerschende dynastie genaamde Thang-periode, omvat de zevende tot negende eeuw na Chr. Haar glanspunt ligt in de achtste eeuw. In het begin dezer eeuw namelijk 702 werd Li-Tai-Po geboren, de stralendste bloesem der Chineesche poëzie.

Li-Tai-Po was van aard op vrijheid en onrust gesteld, hij was een avonturier en een drinker. Hij leefde een poos aan het hof van den keizer Ming-Hoang-Ti, die hem met groote liefde en vereering onderscheidde. Dan dreef hem weer de zwerflust heen; hij doolde als een vagebond door het land, dronk en droeg zijn liederen met luitbegeleiding voor en de luimen van zijn overmoed wisselden af met stemmingen van de diepste melancholie, die de oergrond van zijn wezen was. Hij stierf op den leeftijd van één-en-zestig jaar, waarschijnlijk doordat hij, in dronkenschap, in het water viel. Maar het volk, dat hem een tempel bouwde en hem als een halfgod vereerde, heeft een mythe over zijn dood gedicht: Toen Li-Tai-Po op een schip zat en wijn dronk, zou plotseling een bovenaardsche muziek hebben weerklonken, een kudde dolfijnen zou uit de zee gestegen en tegelijkertijd zouden twee hemelsche geesten Li-Tai-Po verschenen zijn en hem hebben

uitgenoodigd, mee te gaan naar de eeuwige gewesten. Op den rug van een dolfijn, heet het, is Li-Tai-Po heengezwommen, meegevoerd door de beide hemelsche geesten en de bovenaardsche muziek heeft hem begeleid, tot hij ver aan den horizon in den gouden ether verdween.

Niemand evenaart Li-Tai-Po, zelfs Thu-Fu niet, de meestbeduidende zijner tijdgenooten. Hij was twaalf jaar jonger dan Li-Tai-Po en met dezen bevriend. Ook hij leidde een onrustig leven, niet uit voorkeur, maar gedwongen door de tijdsomstandigheden. Ook hij stond in nauwe betrekking tot het hof, werd toen verbannen en schreef, in het ongeliefde vreemde land, evenals Li-Tai-Po gedichten vol heimwee naar het vaderland, waar het hem niet vergund was te sterven, Hij bereikte den leeftijd van negen-en-vijftig jaar.

Li-Tai-Po is de geniaalste van die twee. Hij zong van de vervloeiende wegzwevende onuitsprekelijke schoonheid der wereld, van de eeuwige smart en het eeuwig treuren en het raadselvolle van al het bestaande. In zijn borst woont de gansche doffe weemoed der wereld en ook in oogenblikken van het hoogste genot kan hij zich niet bevrijden van de schaduw der aarde. ‘Vergankelijkheid’ is het altoos manend wachtwoord van zijn gevoel. Hij drinkt om zijn zwaarmoedigheid te verdooven, maar het drijft hem tot nieuwe zwaarmoedigheid, waarin

hij verzinkt. Zijn kunst is aardsch en bovenaardsch tegelijk. Machtige symbolen bewegen zich in zijn geest. In zijn poëzie voelt men een mystisch waaien uit verre wolken, de smart van den kosmos leeft in hem. In hem hamert en klopt het onbegrepen noodlot der wereld.

Thu-Fu is niet zoo opbruisend maar meer sentimenteel en zijn hart wordt meer bewogen door het tijdelijke gebeuren der aarde dan door de raadselen van het leven. Hij heeft een zeer fijn ontwikkeld natuurgevoel zooals Li-Tai-Po. Een innig verkeer met de schoonheid der natuur is over 't algemeen een karaktertrek der Chineesche dichtkunst. De Chineesche lyrische dichter is geheel samengegroeid met het landschap en hij ontleent er veel zijner geliefde symbolen aan. De liefde voor de natuur schijnt even sterk ontwikkeld als de liefde voor het geboorteland en als de vrees voor vreemde streken.

In de laatste duizend jaren heeft de dichtkunst der Chineezen veel schoons voortgebracht, maar een bloei als in de achtste eeuw heeft zij niet weer bereikt. Een hoogtepunt is te vermelden, in het tijdperk van de vijftiende eeuw tot de zeventiende, maar toen bloeide voornamelijk de prozavertelling, hoewel ook de lyriek niet zonder weerglans bleef. In den nieuweren tijd nam de dichtkunst van China hoe langer hoe meer een geleerd karakter aan. Dat

toch ook nog tegenwoordig veel bekoorlijks in China gedicht wordt bewijst deze bundel. Het edel lyrisch vuur in dit groote volk kan niet uitdooven, al brandt het flauwer van tijd tot tijd. Men zou willen hopen dat het weldra weer oplaaide, als toen Li-Tai-Po onrustig door de landen zwierf. Maar die hoop zal niet verwezenlijkt worden. China zal, dat is zijn onafwendbaar noodlot, altoos meer de invloeden van Europa ondergaan en zal daardoor het beste en het schoonste van zijn eigen aard moeten prijsgeven. Het zal China evenzoo gaan als Japan, dat zich de veroveringen van de Europeesche wetenschap en techniek eigen heeft gemaakt, maar ten koste van zijn kunstkultuur, die zich tegenwoordig in zulk een treurig verval bevindt. Ook China zal een modern rijk worden. Het zal zich de voordeelen der Europeesche beschaving toe eigenen, maar het bekoorlijk bloesemwaas van zijn oude en groote kultuur, ook de dichterlijke zal China er door verliezen. Dat lijkt mij geen goede ruil.

***

Zij het nog opgemerkt dat de nadichtingen van dezen bundel metrisch vertaald zijn naar de volgende werken:

Hans Heilmann *Chinesische Lyrik* (B. Piper & Co. München).
Judith Gautier *Le Livre de Jade* (Felix Juven Paris).
Marquis d' Hervey Saint-Denis *Poésies de l'Epoque des Thang* (Paris 1862).
Voor de dichters der negentiende eeuw heb ik uit prozabronnen geput.
HANS BETHGE.